

Madárkereskedelem a Marx téren

A vasárnapi galambpiacoknak megszokott színfoltja a vadon élő énekesmadarak árusítása. Csiz, tengelice, zöldike és sok más hasznos madarunk cserél ilyenkor gazdát. Ezeket a téli időszakban ejtik törbe, akkor, amikor a leginkább kíméletet érdemelnének. Árfolyamuk a kereslet-kínálat törvénye szerint ingadozik. Nemrégiben egy kenderike 30 forint volt a vásár elején, míg a végefelé már 20-ért lehetett kapni a tengelice darabját. Az üzlet tehát nem jövedelmez rosszul, egyedüli szépséghibája az,

hogy a természetvédelmi jogszabályok tiltják. A 12/1971. (IV. 1.) számú kormányrendelet 9. paragrafusának 1. bekezdése szerint „A vadon élő madarak — hasznosságuk, valamint természeti és tudományos értékük miatt — külön védetté nyilvánító határozat nélkül e rendelet alapján természetvédelem alatt állnak. A védetség kiterjed a madarak költőhelyére, és minden fejlődési alakjára, így tojásaira és fiókáira is”.

Ez nem igényel külön magyarázatot. Ugyanitt a 2. bekezdésben a következő ol-

vasható: „A természetvédelem alatt álló, vadon élő madarat tilos elejteni, elfogni, tartani, tojásait és fiókáit kiszedni, értékesíteni — ide értve a piaci árusításokat is —, külföldre juttatni, kitönni (preparálni), illetőleg bármilyen módon elpusztítani, vagy élettelvékenységében zavarni”.

A TIT madártani és természetvédelmi szakkörének tagjai rendszeresen látogatják a galambpiacot április óta. Rendőr jelenlétében többször szabadon engedtek jó néhány rabságban tartott énekesmadarat.

Az utóbbi időkben eltűntek az énekesmadarakkal telt kalitkák a térről. Helyettük néhány üres kalitka van kitéve. Ha valaki mégis madarat akar venni, és minden gyanún felül áll, az annak rendje és módja szerint megkaphatja, amit kér. Rendszerint helyben egy zsákból, vagy dobozból, de a dörzsöltebb kupecok a lakásukon tartják az árut. A legkiválóbbak közülük önálló vevőkörrel rendelkeznek. Nevük van a szakmában, és már nem alacsonyodnak le holmi piaci árulgatásig. Jövedelmükről közelebbit nem tudok, de az az érzésem, hogy van mit aprítani nekik a tejből. Nem kell féltetni azonban a kezdőket sem. A jó üzleti szellem mellé eredeti humor párosul. Amikor megkérdezték tőlük, hogy miért árulják a madarakat, a következő válaszokat adták:

— Nem árulom, csak levezdítetem szegényt.
— A telen betegen találtam. Elengedném, de még gyenge.
— Kanárrival akarom párosítani. Utána majd szabadon bocsátom.

Ennyiből is látszik, hogy aki a madarat szereti, rossz ember nem lehet.
Befejezésül csak annyit, hogy a már említett törvényben a büntetőrendelkezéseket az érdekeltek hiánytalanul megtallálják. Ha nem esik nehezükre, ajánlom, nézzenek utána, mert különben be kell érniük azzal a közhelyszerű igazsággal, hogy a törvény nem ismerése nem mentesít a felelősség alól.

Gaskó Béla

Az ösztönző nyugdíjpótlékról

B. M. szegedi olvasónk az elmúlt napokban töltötte be 60. életévét. Vállalati igazgatójának közlése szerint jelenlegi munkakörében tovább dolgozhat, és ezért a nyugdíjazásakor nyugdíjpótlékot fog kapni. Kéri, adjunk tájékoztatást, hogy mit mond erről a rendelkezés és milyen feltételek mellett lesz jogosult ösztönző nyugdíjpótlékra.

A rendelkezések szerint ösztönző nyugdíjpótléka az a dolgozó jogosult, aki öregségi nyugdíjra jogosultságának (nő 55., férfi pedig 60.) életévének betöltése és legalább tízévi szolgálati idő megszerzése után nyugdíjának megállapítása nélkül munkaviszonyban vagy ipari szövetkezeti tagként — teljes munkaidőben — legalább egy évet munkában töltött. Az ösztönző nyugdíjpótlék a nyugdíjjogosultság megszerzése után munkaviszonyban vagy ipari szövetkezeti tagként munkában töltött időre megilleti azt a dolgozót is, aki a mezőgazdasági termelőszövetkezeti tagokra, vagy a kisiparosokra (kiskereskedőkre) vonatkozó nyugdíj-jogszabályok szerint jogosult az öregségi nyugdíjra.

A rendelkezés szerint nem jár ösztönző nyugdíjpótlék a rész munkaidőben tovább dolgozóknak és a mezőgazdasági termelőszövetkezeteknél vagy szakszövetkezetnél munkában állókra. Nem jár ösztönző nyugdíjpótlék a mezőgazdasági termelőszövetkezeti — és szakszövetkezeti tagként, valamint beosztottként, kisiparosként vagy magánkereskedőként eltöltött időre sem. Az ösztönző nyugdíjpótlék a munkaviszonyban vagy ipari szövetkezeti tagként teljes munkaidőben foglalkoztatott dolgozót arra az időre illeti meg, amely alatt ténylegesen munkát végzett, vagyis amelyre munkabért kapott. E szempontból tehát figyelmen kívül marad az az időtartam, amely alatt a dolgozó munkabért nem kapott például azért, mert munkaképtelen beteg volt, fizetés nélküli szabadságon volt stb. A fizetési szabadság ideje viszont beszámít.

Az ösztönző nyugdíjpótlék mértéke a nyugdíjjogosultság megszerzése után 1972. január 1-től a termelésben és forgalomban, valamint a lakosság ellátásával kapcsolatban álló fizikai munkakörben töltött minden év után az öregségi nyugdíj 7, egyéb munkakörben 3 százaléka. Az 1972. január 1-ét megelőzően munkában töltött időre is jár ösztönző nyugdíjpótlék, ha az öregségi nyugdíj megállapítására 1971. december 31-ét követően kerül sor. Az 1972 előtti időre a fent említett, fizikai munkakörben munkában töltött évekre három

százalék, egyéb munkakörökben pedig egy százalék a nyugdíjpótlék. A 365 napot el nem érő töredék időre ösztönző nyugdíjpótlékot megállapítani nem lehet.

Az ösztönző nyugdíjpótlékot a nyugdíjazásig megszerzett szolgálati idő figyelembevételével kiszámított öregségi nyugdíj megfelelő százalékában állapítják meg. A nyugdíjnak az ösztönző nyugdíjpótlékkal növekvő összege azonban a nyugdíj alapját képező munkabérátlag 90 százalékát nem haladhatja meg.

Dr. V. M.

Növényvédelem a kertekben

Június harmadik dekadjától az évszaknak megfelelő meleg időjárás a legtöbb kártevő és betegség fejlődését meggyorsította. Különösen az alábbi károsítók elleni védekezés sürgettségére hívjuk fel a figyelmet:

Az **almafalisztharmat** az új hajtások 40—45 százalékán található meg. A termesztőzödések megakadályozása érdekében a rendszeres (hetenkénti) védekezés elengedhetetlen. Javasolt szerek: Pol-Sulcol 0,3—0,5, Fundazol 50 WP 0,06—0,08, vagy Kumulus 0,3 százalékos oldatával.

Az **alamafavarasodás** csapadékés időjárás közepén, ezért esős napok után lehetőleg azonnal védekezzünk az alábbi szerek valamelyikével: Orthocid 0,2—0,3, Fundazol 50 WP 0,06—0,08, vagy Dithane M—45 0,1 százalékos töménységben.

Az **almamolylárva** tömeges kelését június közepén észleltük, azonban az elhúzódozó rajzás miatt a kezelést meg kell ismételni ellenük. E célra felhasználható a Bi—58 EC 0,1, Safidon 40 WP 0,25, Satox 20 WSC 0,3—0,4, vagy az Unifosz 50 EC 0,1 százalékos oldata.

Az **őszibarack levélikasztó** betegsége elleni megelőző védekezést Fundazol 50 WP 0,06, vagy Delan Sp. 0,1 százalékos töménységű oldatával el kell kezdeni.

A **cseresznyelégység** ellen az érés közelsége és az alacsony fertőzés miatt már nincs szükség védekezésre. A következő évi fertőzés megelőzése érdekében a fa alatt a talajt gyakran kapáljuk meg, így az ott bábozódásra behúzódozott lárvákat elpusztíthatjuk.

A **szőlő szürkerothadása** virágzásokor (csapadékos időjárás esetén) a termésylelet fertőzi, ennek következtében a bogyókezedemények lehullanak, a fűrt „hézagos”, hiányos lesz. Ennek megelőzésére Ortho-Phaltan 0,2—0,3, vagy Fundazol 50 WP 0,08 százalékos oldatával való permetezést javasoljuk közvetlenül a virágzás után.

A **szőlőperonoszpóra** az idén későn és gyenge mértékben jelentkezzett, az ellen való védekezésnél főleg a fűrtfertőzés megakadályozását kell szem előtt tartani. Felhasználható e célra a Dithane M—45 0,2, Zineb 0,2, Antracol WP 0,2, vagy Cuprosan Super D 0,3—0,5 százalékos oldata.

A **szőlőlevél-gubacsatkafertőzést** a levél színén kiemelkedő, ráncolt felületű dudorok megjelenése árulja el. Az atka a levél fonákán található, ezért a permetezést alulról felfelé irányított sugárral végezzük (mint a peronoszpóra esetében). **Javasolt készítmények:** Foszfó-

tion 0,15—0,3, Bi—58 EC 0,1, Lebaycid 40 WP 0,1—0,15, vagy Unifosz 50 EC 0,15 százalékos töménységben.

A **burgonyabogár** elleni védekezést tovább kell folytatni. E célra megfelelő a Sevin 85 WP 0,2, Ditrifon 50 WP 0,2, Unifon 40 EC 0,2, vagy a Satox 20 WSC 0,4 százalékos töménységben.

A **levéltetű-fertőzés** a legtöbb kultúrnövényen igen erős. Ellenük feltétlenül védekezni kell gyümölcsösben és zöldségnövényeken (paprika, paradicsom, káposztafélék, burgonya, stb.). Permetezésre az Anthio 40 EC 0,1—0,15, Lebaycid 40 WP 0,1—0,15, Foszfotion 0,15—0,30, Unifosz 50 EC 0,1, vagy Bi—58 EC 0,1 százalékos oldata alkalmazható.

A javasolt növényvédő szereket tartalmazza a Kombi-alma, Kombi-barack, Kombi-szőlő kiscsomagok is. A permetezés előtt olvassuk el a csomagolóburkolaton levő tájékoztatót, és annak előírásait feltétlenül tartsuk be. A várakozási idő betartása a permetezett növények alatt, vagy közötti levő növények termésére is vonatkozik.

MÁNDOKI ANDRÁS
Csongrád megyei
Növényvédő Állomás

Tóth Béla:

SZEGEDI REGÉLŐ

Újságok, korok, események

33. Évek óta szorongatja Szegedet a Tisza. A város történetének egyik legfontosabb fordulatóról — a nagyvízről — napi közelségben így ír a krónikás Szegedi Híradó:

A vízveszély.

Szeged, 1879. márc. 7. Délelőtt.

A nehéz válság óráról órára növekszik a gyors léptekkel közeledik kulminációja felé. — Algyó reggel óta már víz alatt áll. Tápé estig elúszik s a sorban aztán mi következünk. A melyben a csomó megoldódik. Vajdon főhőse, Szeged, túléli-e az iszonyú színjátékot, vagy elbukik a küzdelemben? Ez a kérdések kérdése, a mi mindenkinek lelkébe van írva, a mi a levegőt nyomasztóvá teszi.

A védintézkedések nagyszabásúak, de a kivitelnél sok a zavar s így az eredmény — isten kezében van.

Mi azonban mégis bízunk. Sok a munkaerő, de több benne a selejtes, mint a jó. A fölügyelők nem mindenütt képesek még a rendet fönttartani. Egye-egy vonalrész úgy el van lepve népességgel, hogy egymástól nem képesek mozogni, míg több vonalrész csaknem elhagyott. Így tapasztaltuk ezt a délelőtti órákban egész fél 11 óráig. Ettől kezdve azonban a munkát hatalmas lendülettel vett. Ekkor érkezett ki 500 utas-

katona, a kiket rögtön munkára vezényeltek, az indóházon alól levő vonalrészre.

Minden attól függ, lesz-e elég időnk ily zavaros és lassan haladó munka mellett a védgát kellő elkészítésére. E pillanatban mi abban a hitben vagyunk, hogy lesz, s ezt a hitünket a következőkre alapítjuk: Tápén fölül, mint halljuk, a tiszparti töltés átvágatott, egy másik átvágás készül Boros főmérnök rendeletére a tápei kapunál levő zsilipnél, hogy ha az anyatisza vízszínét meghaladja a külső ár, a mederbe lefolyást nyerjen. Ez az intézkedés a külső ár rohamos emelkedését mindenestre gátolni fogja.

— Kedvező körülmény ezenkívül ráknézve az, hogy az ár a baktó—macskási töltés felső részén csinált magának utat, Dorozma felé és főújtát a Maty-éren keresztül a várost elkerülve az alsó Tiszába veszi.

Ezek reménykeltő kombinációk. Jogosságát es-tig megtudjuk.

Délután.

A vízüdelmi bizottság délutáni ülésén meg-látszott, hogy a tanácskozás ideje elmúlt s most már „minden Demonsthenesnél szebben beszél a tett”. Alig 15—20-an voltak jelen, a bizottság legkiválóbb tagjai hiányoztak.

Az ülés egyébiránt rövid volt. Az elnök, Taschler főkap. borús arcát a kimerültség jeleivel, először is megnyugtató jelentést tett a vízállásokról. Mindenünnen apadáts jeleznek. — Jelen-té továbbá, hogy a töltéshez az alf. vasúton erőlyesen (?) folyik. A vízlevezetési munkálatokat s a védelem vezetését az ország legjelesebb technikussai végzik. Az alf. vasút töltésen majdnem ezer utász katona és pontosos dolgozik, s ezeket éjjelre mások fogják fölváltani.

A közönség magatartására vonatkozólag azt jelentette, hogy az a sok csapás és veszély miatt, úgy látszik, ki van merülve, az alsóbb osztály pedig nem hisze a veszedelem nagyságában s azért a munkát könnyen veszi.

A legújabb mérnöki jelentéseket bizalomgerjesztőnek mondja, s ha ma estig vagy holnap délig sikerül az alf. vasút töltését kellőleg fölmagasztani, a város megmenthető lesz. A fenyegető helyzet némileg kedvezőbbé vált az által, hogy a kitört árvíz főerejével a baktó—macskási töltés

felső vonalán hatolt keresztül s útját a Fehértón át a Matynak veszi. Ennek folytán a szállírt töltés lábaihoz mindaddig oly kevés víz érkezett, hogy az ott megkezdett átvágási munkát is fölfüggesztett.

A vész idején.

Az eldöntés nagy pillanatához értünk.

Midőn e sorokat írjuk (délután 11 órakor), talán már csak néhány óra választ el bennünket attól a végzetes perctől, a melyben sorsunk vagy jobbra fordul, vagy beüt a katasztrófa.

Bizonytalan, hogy mire lapunk megjelenik, fog-e az közönséget találni, melynek az olvasáshoz kedve legyen, vagy embert, a ki szethor-doza. De azért megteszszük kötelességünket, helyt állunk az utolsó percig. Hanem a kötelességnek ma már szűk határa van s csak a vízveszély köréig terjed. Csak arról írhatunk, a mi válságos helyzetünkre vonatkozik, másról hiába is írának ma a mi közönségünknek, de ebben a körben is csak a leglényegesebb momentumok följegyzésére szorítkozunk, azon biztos reményben, hogy olvasóin, méltányolván a mi helyzetünket is, többet nem is kívánnak.

Félíves lapunk tehát, míg a vész kulminációja tart, annyit hoz, a mennyit hozhat, mindenesetre, azonban annyit, a mennyi a biztos tájékozódásra szükséges.

Nagy Sándor, a Szegedi Híradó főszerkesztője: Éjféli után 2 óra!

Az ár betört!

1879. március 12. Éjféli után 2 óra!

Szeged város haldoklásának kezdete. 24 óra múlva halott: volt, nincs többé!

A gondviselés elpártolt tőlünk s nem akarja pótolni az emberek bűnét, a mit ellenünk vétettek.

Szegény, szegény szülővárosom! Magyarország volt második városa!

A koldus sirat, a ki szerkesztő volt. S vele sirat téged és magát 70 ezer koldus magyar!

De megsirat még Magyarországot is, mikor a bajban érezni fogja, hogy nem vagy többé!...

Kongj városához öreg harangja!

Hirdesd Szeged népének, hogy szülővárosa végórája elérkezett!

(Folytatjuk.)